

SASVIM JEDNOSTAVNO

PITER DŽEJMS

Prevela
Žermen Filipović
■ Laguna ■

Naslov originala

Peter James
DEAD SIMPLE

Copyright © Peter James 2005
Translation Copyright © 2007 za srpsko izdanje, LAGUNA

SASVIM JEDNOSTAVNO

IZJAVE ZAHVALNOSTI

Pisanje se obično smatra usamljeničkim pozivom, ali za mene je ono timski rad i mnogo dugujem nekolicini ljudi koji mi nesebično poklanjaju svoje vreme i pomoć u mnogim oblastima. Posebno bih želeo da izdvojim detektiva višeg inspektora Dejva Gejlora iz Policije Saseksa, koji mi je dao mnoge savete u vezi s ovom knjigom, neumorno čitao i iščitavao rukopis u raznim fazama, i otvorio svaka vrata koja su mi bila potrebna u različitim odeljenjima Policije Saseksa – ovo nikad ne bih mogao napisati bez njega. Želeo bih da zahvalim mnogim pripadnicima policijskih snaga Saseksa koji su bili toliko ljubazni i pomogli mi, a posebno detektivu naredniku Kitu Haletu iz Odeljenja HOLMS Policije Saseksa, detektivu inspektoru Vilijemu Vorne-ru i višem kriminalističkom tehničaru Stjuartu Lenardu.

Takođe bih želeo da zahvalim dr Najdželu Kirkamu, članu Kraljevskog udruženja patologa, i njegovom timu u mrtvačnici Brajtona i Houva, gde me, nadam se, još dugo neće ostaviti da prenoćim, već ću je posećivati danju; svom dobrom prijatelju Džejmsu Simpsonu, partneru u pisanju za film i televiziju Kari-ni Kolman, koja mi je bila nezvanični lektor i dala mi nekoliko briljantnih saveta, Majku Harisu, Piteru Vingejtu Solu, Gregu Šekltonu, te policijskom lekaru i obducentu dr Piteru Dinu.

I Helen Šenston, koja mi je ulivala veru i ohrabrenje što su očuvali moj polet za rad na ovoj knjizi kad sam bio u potpunom beznađu.

Takođe želim da zahvalim svom divnom, novom agentu Kerol Blejk jer veruje u mene, i izvanrednom timu u mojoj novoj izdavačkoj kući *Mekmilan*, a posebno Dejvidu Nortu i Džefu Dafildu i mojoj urednici Stef Birvert, koja je pravo blago. I Džefriju Barliju i Toniju Malikenu za istrajnu podršku i veru u mene. I, kao i uvek, svom vernom psu Bertiju i novoj psećoj prijateljici Fibi jer su oboje – mada nerado – podnosili moje pisanje prihvatajući ga kao mučne prekide svojih šetnji.

Piter Džejms

Saseks, Engleska

scary@pavilion.co.uk

www.peterjames.com

1

Ako se izuzme nekoliko manjih poteškoća, zasad je sve teklo po planu. Sva sreća, pošto zapravo i nisu imali rezervni plan.

Očekivali su da će u pola devet uveče, krajem maja, imati bar malo dnevne svetlosti. Kada su juče u ovo vreme njih četvorica išli istim ovim putem, noseći sa sobom prazan kovčeg i četiri lopate, uopšte nije bilo ovoliko mračno. Ali sada, dok je zeleni kombi tranzit jurio drumom kroz Saseks, magličasta kiša je padala s neba boje mutnog negativa.

„Jesmo li blizu?“, zakmeča Džoš sa zadnjeg sedišta oponašajući dečji glas.

„Veliki Um Ga kaže: 'Kud god idem, tamo sam'“, odgovori Robo, koji je vozio i bio malo manje pijan od ostalih. Pošto su za poslednjih sat i po već svratili u tri paba, a još četiri su ih očekivala na putu, držao se mešavine običnog i đumbirovog piva. To mu je barem bila namera; ali uspeo je da iskap i nekoliko polulitarskih flaša čistog crnog piva *harvi* – kako bi mu glava bila bistra za vožnju, rekao je.

„Dakle, tu smo!“, reče Džoš.

„Uvek smo i bili.“

Iz tame zatrepata saobraćajni znak koji je upozoravao na divljač pa nestade kako su farovi klizili po blistavom asfaltiranom

makadamskom putu koji se protezao u pošumljenu daljinu. Zatim prodoše pored neke bele kućice.

Ispružen na kariranoj prostirci na podu kombija, glave uglavljene između krakova ključa za skidanje točkova, Majkl je bio prijatno ošamućen. „Mis'im da mi treba piće“, zaplitao je jezikom.

Da je pri sebi, možda bi, po licima svojih prijatelja, shvatio da nije sve u najboljem redu. Kako nikad nije mnogo pio, večeras je mozak ostavio na dnu više ispijenih polulitarskih pivskih krigli i čašica votke nego što je u životu popio, u više pabova nego što bi bilo razumno posetiti.

Od njih šestorice, koji su drugari još od ranih tinejdžerskih dana, Majkl Harison je uvek bio prirodni vođa. Ako je, kako se kaže, tajna života u mudrom odabiru roditelja, Majkl je to veoma lepo izveo. Nasledio je majčinu kosu, očev šarm i preduzetnički duh, ali nijedan autodestruktivni gen koji je na kraju uništio njegovog oca.

Od dvanaeste godine, kad se Tom Harison ubio udišući benzinska isparenja u garaži porodične kuće i za sobom ostavio niz dužnika, Majkl je brzo odrastao pomažući majci da sastavi kraj s krajem tako što je raznosio novine i, kad je bio malo stariji, obavljao fizičke poslove preko raspusta. Odrastao je svestan koliko je teško zaraditi novac – i kako ga je lako spiskati.

Sada, sa dvadeset osam godina, bio je pametno, pristojno ljudsko biće i prirodni vođa čopora. Ako je i imao mane, sastojale su se u tome što je povremeno previše verovao ljudima i bio preveliki obešenjak. A večeras će mu ovo drugo prevesti. I to potpuno.

Međutim, u ovom trenutku pojma nije imao o tome.

Opet je otplutao u blaženu ošamućenost, vođen veselim mislima, i to, uglavnom, o svojoj verenici Ešli. Život je lep. Njegova majka je izlazila s finim čovekom, mlađi brat mu se upravo upisao na fakultet, mlađa sestra Karli putovala je s rancem na leđima po Australiji provodeći tako godinu posle srednje škole

a pre fakulteta, a njegov posao je išao neverovatno dobro. Ipak, najbolje od svega je što će se za tri dana oženiti ženom koju voli. I obožava. Svojom istinskom drugom polovinom.

Ešli.

Nije primetio lopatu koja bi zakloparala svaki put kad bi naišli na rupu na drumu, dok su točkovi bubnjali po mokrom asfaltu, a kiša dobovala po krovu kombija. I nije primetio ništa na licima svoja dva drugara koji su se vozili s njim u zadnjem delu kombija i njihali se pevajući bez sluha uz staru, popularnu pesmu *Sailing* Roda Stjuarta, koja je dopirala s pucketavog radija iz kabine. U kombiju se oseti miris benzina koji je procurio iz kante za gorivo.

„Volim je“, zaplitao je Majkl. „Volim Ešli.“

„Ona je prava dama“, reče Robo okrećući glavu s mesta za volanom i dodvoravajući mu se kao što je uvek činio. To mu je u prirodi. Nespretna sa ženama, pomalo nezgrapan, rumenog lica, tanke kose, pivskog stomaka, koji mu je napinjao majicu, Robo se držao ove družine trudeći se da im uvek bude potreban. A večeras je, za promenu, *stvarno* i bio potreban.

„Zaista jeste.“

„Bližimo se“, upozori Luk.

Pred skretanje Robo zakoči i namignu Luku, koji je u tami kabine sedeo kraj njega. Brisači su i dalje radili razmazujući kišu po vetrobranu.

„Mis'im, stvarno je volim. Znaš šta 'ocu da kažem?“

„Znamo šta hoćeš da kažeš“, reče Pit.

Džoš, naslonjen na vozačko sedište, grleći jednom rukom Pita, otpi gutljaj piva, pa pruži flašu Majklu. Kad kombi naglo stade, iz grlića nagru peni. On podrignu. „Iz'n'te.“

„Šta li, kog đavola, Ešli vidi na tebi?“

„Mog đoku.“

„Dakle, nisu tvoje pare u pitanju? Ni tvoj izgled? Ni tvoj šarm?“

„I to, Džoš, ali najviše mog đoku.“

Kombi se zanese u naglom skretanju udesno, klopajući preko dve rešetke koje su onemogućavale stoku da prođe, a zatim stiže na zemljanu stazu. Robo je vireći kroz zamagljeno staklo tražio duboke brazde, pa okrenuo volan. Zec je protrčao ispred njih pa šmugnuo u neko žbunje. Farovi su skrenuli udesno pa ulevo osvetljavajući u prolazu guste četinare koji su oivičavali stazu pre nego što se u retrovizoru izgubiše u mraku. Dok je Robo smanjivao brzinu, Majklův glas se promeni; u njegovom razmetanju se iznenada oseti laka nota zabrinutosti.

„Kuda idemo?“

„U još jedan pab.“

„Okej. Super.“ Časak kasnije reče: „Obećô sam Ešli da ne treba – da neću – previše piti.“

„Vidiš“, reče Pit, „nisi se još ni oženio, a ona ti već komanduje. Još si slobodan čovek. Još samo tri dana.“

„Tri i po“, uslužno dodade Robo.

„Nisi zvao neke devojke?“, upita Majkl.

„Jesi napaljen?“, upita Robo.

„Ja ostajem veran.“

„Za to se mi brinemo.“

„Barabe!“

Kombi se zanese i zaustavi, malo se vrati unazad pa još jednom skrenu udesno. Zatim opet stade i Robo ugasi motor – a pri tom i Roda Stjuarta. „*Arrivé!*“, reče. „Sledeća jama za navodnjavanje! *Ruke pogrebnika!*“

„Draže bi mi bile *Noge gole Tajlandanke*“, reče Majkl.

„I ona je ovde.“

Neko otvori zadnja vrata kombija, Majkl nije znao ko tačno. Nevidljive ruke zgrabiše ga za gležnjeve. Robo ga prihvati za jednu ruku, a Luk za drugu.

„Hej!“

„Težak si, barabo!“, reče Luk.

Nekoliko trenutaka kasnije u svom omiljenom sportskom sakou i najboljim farmerkama (nije baš najpametniji izbor za

momačko veče – čuo je prigušeni glas u svojoj glavi), Majkl tresnu na mokru zemlju, u mrkli mrak u kojem su se nazirala samo crvena zadnja svetla kombija i beli mlaz svetlosti baterijske lampe. Jaka kiša mu je tukla po očima i lepila kosu na čelo.

„Moja...odeća...“

Posle nekoliko trenutaka, ruku gotovo istrgnutih iz ramena, podignut je uvis, a zatim bačen u nešto suvo i obloženo belim satenom koji ga je pritiskao s obe strane.

„Hej!“, opet reče.

Četiri pijana, iscerena lica kezila su mu se odozgo, iz senke. Gurnuli su mu časopis u ruke. Na svetlosti baterijske lampe kao kroz maglu ugleda голу riđokosu ženu s gargantuanski velikim grudima. Flaša viskija, mala, uključena baterijska lampa i voki-toki stavljeni su mu na stomak.

„Šta je...“

Komad smrdljive automobilske gume bi mu gurnut u usta. Dok ga je Majkl ispljunuo, začu grebanje, a onda odjednom nešto zakloni njihova lica. I sve zvukove. Nozdrve mu ispuni miris drveta, nove tkanine i lepka. Na trenutak je osetio da mu je toplo i udobno. A zatim iskru panike.

„Hej, momci... Šta...“

Robo uze šrafčiger dok je Pit lampom osvetljavao hrastov mrtvački kovčeg.

„Nećeš valjda da ga zašrafiš?“

„Naravno!“, reče Pit.

„Misliš da bi trebalo?“

„Biće mu dobro“, reče Robo. „Ima cev za disanje!“

„Mislim da zaista ne bi trebalo da zašrafimo!“

„Naravno da treba – inače će moći da izađe!“

„Hej...“, reče Majkl.

Ali sada ga niko nije mogao čuti. A on nije mogao da čuje ništa osim slabog grebanja iznad sebe.

Jedan po jedan Robo zašrafi sva četiri šrafa. Bio je to vrhunski, rukom tesani kovčeg od tikovine, s ukrasnim mesinganim

ručama, pozajmljen iz pogrebnog zavoda njegovog strica gde je nakon nekoliko bezuspešnih pokušaja sada zaposlen kao šegrt za pripremu mrtvaca za sahranu. Dobri, čvrsti mesingani šrafovi. Lako su klizili.

Majkl pogleda uvis, nos mu je skoro dodirivao poklopac. Uz pomoć baterijske lampe vide da ga okružuje saten boje slonovače. Zamahnuo je nogama, ali nikud nisu dospele. Pokušao je da izvuče ruke, ali ni one nisu imale kuda.

Otreznivši se za nekoliko trenutaka, odjednom shvati u čemu leži.

„Hej, hej, slušajte, znate – hej – da sam klaustrofobičan – ovo nije smešno! Hej!“ Čuo je svoj glas, čudno prigušen.

Pit otvori vrata, nagnu se u kabinu i uključi farove. Dva-tri metra ispred njih nalazila se raka koju su juče iskopali, zemlja nagomilana s jedne strane, trake već nameštene. Velika tabla talasastog lima i dva ašova koja su upotreбили stajala su u blizini.

Četvorica prijatelja priđoše ivici i proviriše. Svaki od njih je iznenada shvatio da ništa u životu nikad nije baš onako kako planiraš. Ova rupa je sada izgledala dublja, mračnija, više kao – pa – zapravo, kao grob.

Snop svetlosti baterijske lampe zasvetluca po dnu.

„Ima vode“, reče Džo.

„Malo kišnice“, dodade Robo.

Džo se namršti. „Ima je previše, ovo nije kišnica. Mora da smo udarili u izvor vode.“

„Sranje“, reče Pit. Prodavac BMW-a uvek je izgledao prikladno, bio na poslu ili ne. Kratka kosa, lepo odelo, uvek samouveren. Ali sada baš i ne toliko.

„Nije to ništa“, reče Robo. „Jedva desetak centimetara.“

„Jesmo li stvarno ovoliko duboko iskopali?“, upita Luk, odskoči advokat, odnedavno oženjen, još nespreman da se odrekne mladosti, mada je počeo da prihvata životne obaveze.

„To je grob, zar ne?“, reče Robo. „Dogovorili smo se za grob.“

Džo zaškilji gledajući sve žešću kišu. „A šta ako voda narašće?“

„Sranje, čoveče“, reče Robo. „Juče smo ga iskopali, a posle dvadeset četiri časa visina vode je tek desetak centimetara. Nema brige.“

Džo zamišljeno klimnu glavom. „A šta ako ne budemo mogli da ga izvadimo?“

„Naravno da možemo da ga izvadimo“, reče Robo. „Samo odšrafimo poklopac.“

„Onda nastavljamo s ovim“, reče Luk. „U redu?“

„I zaslužuje ovo“, uveravao je Pit svoje drugare. „Sećaš se šta ti je uradio za tvoje momačko veče, Luk?“

Luk to nikada neće zaboraviti. Buđenje iz alkoholne besvesti u kupeu noćnog voza za Edinburg. Zbog toga je narednog dana četrdeset minuta zakasnio na venčanje.

Ni Pit nikad neće zaboraviti svoje momačko veče. Vikend pred venčanje našao se u čipkanom donjem rublju s karnerima, s veštačkim penisom vezanim oko struka, lisicama privezan za viseći most iznad klisure Ejvona, odakle su ga spasli vatrogasci. Obe šale je smislio Majkl.

„Uobičajeno za Marka“, reče Pit. „Srećković. On je sve ovo smislio a sad, do đavola, nije tu...“

„Doći će. Čekaće nas u sledećem pabu, zna put.“

„Oh, zaista?“

„Zvao je, već je krenuo.“

„Sprečen zbog magle u Lidsu. Super!“, reče Robo.

„Kad stignemo, biće u Rojal Ouku.“

„Srećković“, reče Luk. „Propušta sav težak posao.“

„I provod!“, podseti ga Pit.

„Ovo provod?“, reče Luk. „Da stojiš usred proklete šume po jebenom pljusu? Provod? Bože, ala si jadan! Bolje bi mu bilo da se pojavi i pomogne nam da izvučemo Majkla.“

Podigli su kovčeg u vazduh, doteturali se do ivice groba i bacili ga na trake. Zakikotaše se kad se iznutra začu prigušeno: „Jao!“

Potom je usledio jak udarac.

Majkl je udarao pesnicom o poklopac. „Hej! Dosta je!“

Pit je iz džepa kaputa izvadio voki-toki i uključio ga. „Proba!“, reče. „Proba!“

U kovčegu je Pitov glas brundao. „Proba! Proba!“

„Šali je kraj!“

„Opusti se, Majkl!“, reče Pit. „Uživaj!“

„Barabe! Pustite me napolje! Moram da pišam!“

Pit isključio voki-toki i nagura ga u džep svog barbur sakoa. „I kako ovo tačno ide?“

„Podignemo trake“, reče Robo. „Svako po jedan kraj.“

Pit izvadi voki-toki i uključio ga. „Snimamo sve ovo, Majkl!“
Zatim ga ponovo isključio.

Sva četvorica se nasmejaše pa svaki uze svoj kraj trake te nastaviše posao.

„Jedan... dva... tri!“, brojao je Robo.

„Jebote, što je teško!“, reče Luk upinjući se i podižući.

Polako, s naporom, nagnut poput pogođenog broda, kovčeg potonu u duboku jamu.

Kad pade na dno, jedva da su mogli da ga vide u mraku.

Pit ga obasja baterijskom lampom. Na svetlu su mogli da razaznaju kako cev za disanje visi iz rupe promera slamke koju su prorekli u poklopcu.

Robo zgrabi voki-toki. „Hej, Majkl, viri ti đoka. Zabavljaj se sa časopisom?“

„Okej, dosta šale. Sad me pustite napolje!“

„Idemo u klub s igračicama na šipki. Baš šteta što ne možeš s nama!“ Pre nego što je Majkl stigao da odgovori, Robo isključio prijemnik. Stavi ga u džep, pa podiže ašov i počeo da zgrće zemlju s ivice groba i urla od smeha dok je udarala po poklopcu kovčega.

Uz glasan uzvik, Pit dograbi drugu lopatu i pridruži mu se. Nekoliko trenutaka su marljivo radili dok se na kraju kroz zemlju nije nazirao tek poneki deo kovčega. Zatim i to zatrpaše. Onako pijani, obojica su radili kao ludi, sve dok na kovčegu nije bilo dobrih pola metra zemlje. Cev za disanje jedva se nazirala iznad zemlje.

„Hej!“, reče Luk. „Hej, prestanite! Što više zemlje nabacite, za dva sata ćemo više morati da izbacimo.“

„Pa to je grob!“, reče Robo. „To se radi s grobom, zatrpaš kovčeg!“

Luk mu istrgnu ašov. „Dosta!“, odlučno reče. „Hoću da veče provedem u opijanju, a ne u prokletom otkopavanju, u redu?“

Robo klimnu glavom ne želeći nikoga iz družine da rasrdi. Pit, sav oznojen, baci lopatu. „Nemoj misliti da ću ikad ovaj posao raditi profesionalno!“, reče.

Navukli su talasasti lim preko otvora, a zatim nekoliko trenutaka stajali čuteći. Kiša je udarala o metal.

„Okej“, reče Pit. „Idemo odavde.“

Luk zamišljeno nabi ruke u džepove kaputa. „Jesmo li sigurni u ovo?“

„Dogovorili smo se da ćemo mu održati lekciju“, reče Robo.

„Šta ako se uguši povraćajući, ili tako nešto?“

„Biće mu dobro, nije toliko pijan“, reče Džo. „Idemo.“

Džo se pope pozadi u kombi, a Luk zatvori vrata. Zatim se Pit, Luk i Robo uguraše napred i Robo upali motor. Po stazi su se vozili skoro kilometar nazad da bi najzad izašli na glavni drum.

Robo uključio voki-toki. „Kako ti je, Majkl?“

„Momci, slušajte, ne uživam baš u ovoj šali.“

„Stvarno?“ reče Robo. „E, pa mi uživamo!“

Luk uze prijemnik. „Ovo se, Majkl, zove čista jednostavna osveta!“

Sva četvorica u kombiju zaurlaše od smeha. Sad je bio red na Džoša. „Hej, Majkl, idemo u fenomenalan klub, s najlepšim gologuzim ženama koje klize gore-dole uz šipku. Poludećeš što ovo propuštaš!“

Ponovo se začu Majklovo mumlanje, ovog puta pomalo žalobno. „Možemo li, molim vas, sada da prekinemo s ovim? Zaista ne uživam u tome.“

Robo je kroz vetrobran video radove na putu i zeleno svetlo. Ubrzao je.

Luk povika preko Džošovog ramena: „Hej, Majkl, samo se opusti, vraćamo se za dva sata!“

„Kako to misliš, *dva sata*?“

Sada se na semaforu upali crveno. Nije bilo dovoljno vremena za zaustavljanje. Rob ubrza još više i prolete. „Daj mi to“, reče zgrabivši prijemnik, držeći volan jednom rukom dok je vozio dugom krivinom. Spustio je pogled na slabo svetlo kontrolne table i pritisnuo dugme za govor.

„Hej, Majkl...“

„ROBO!“, vrisnu Luk.

Farovi su išli pravo na njih.

Zaslepili ih.

Zatim se začu sirena, muklo, snažno, besno.

„ROBBBBBOOOOO!“ , vrištao je Luk.

Robo u panici nagazi kočnicu i ispusti voki-toki. Volan mu je skakao u rukama dok se očajnički osvrtao kuda da krene. Zdesna mu je bilo drveće, sleva rovokopač, farovi su svetleli kroz vetrobran sažijući mu oči, iz obilne kiše jureći na njega kao voz.

2

Zbunjeni Majkl je čuo povike, zatim oštar udarac kao da je neko ispustio voki-toki.

Potom nastupi tišina.

Pritisnuo je dugme za govor. „Halo?“

Kao odgovor je dobio samo prazno krckanje.

„Halo? Hej, momci!“

I dalje ništa. Pažljivo se zagledao u dvosmerni radio. Bila je to četvrtasta kutija od tvrde crne plastike, s jednom kratkom i jednom dužom antenom, a preko rešetke mikrofona pisalo je *Motorola*. Bilo je tu dugme za uključivanje, glasnoću i biranje kanala i mala blistava zelena lampica. Zatim je zurio u beli saten na nekoliko centimetara od očiju, boreći se s panikom, dišući sve brže i brže. Morao je da se pomokri, nagon je jak, neizdrživ.

Gde se, do đavola, nalazi? Gde su Džoš, Luk, Pit, Robo? Stoje okolo, kikoću se? Jesu li pokvarenjaci stvarno otišli u klub?

Zatim mu panika popusti pod dejstvom alkohola. Misli mu postadoše olovne, zbrkane. Oči mu se zatvoriše i gotovo da je zaspao kao odojče.

Otvorio je oči, a slika satena mu se zamuti od naglog naleta mučnine, koji ga pridiže pa obori. Još jednom krenu uvis.